

Telegraful

Onor. «Asociațiunea»

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză

Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Declarația Episcopatului nostru

Slăvită pagină, în istoria parlamentului român, au înscris înalții chiriarhi, reprezentanți ai bisericii ortodoxe române din întreaga țară, cu prilejul desbaterilor din Senat în chestiunea legii cultelor.

Opinia publică, din capitală și provincie, — în urma expunerilor atât de documentate și ținute cu atâta înțelepciune și bună judecată de venerabilii părinți sufletești ai poporului nostru, — a primit o nouă orientare atât în materie de religie, cât și cu privire la valorile actuale ale reprezentanților bisericești din înaltul corp legiuitor al țării.

Cuvântul chiriarhilor noștri, izvorât din solide cunoștințe și alcătuit cu recunoscut talent, s'a finit la nivelul oratoriei unui veritabil parlament. A avut, astfel, darul să lumineze complicate probleme și, în același timp, să distrugă legenda *superiorității culturale* atât a fraților noștri «din ceealaltă strană», cât și a minoritarilor, de cari s'au alipit, la această ocazie, aceiași frați.

Lămurirea opiniei publice, în cercurile intelectuale din întinsul patriei române, și încetarea legendei pomenitei superiorități, le considerăm ca biruințe morale obținute, de care ne mândrim toți dreptmăritorii bisericii strămoșești.

Este constatat, mai pe sus de orice îndoială, că «nenorocitul» articol asupra averilor bisericești, ca și articolul tot pe atât de «nenorocit» referitor la Concordatul cu Vaticanul, și articolul favorabil baptiștilor, — primul revocat, celelalte două admise — sânt a se mulțumi intervenirii factorilor străini, sprijiniți de dureroasa slăbiciune a ministrului cultelor și a guvernului din care face parte.

Revocarea articolului 45 (devenit 47) stă în adevărată împoziție cu sentimentul și ideile izbucnite imediat după discursul preamărit al înaltului prelat dela Sibiu, — discurs atât de laudat de însuși domnul președinte al consiliului de miniștri.

Intervenirii factorilor străini s'a răspuns, din partea celor chemați să poarte, în primul rând, grija suveranității statului român, cu o revocare și o admitere.

Răspunsul, demn și hotărât, a trebuit să vie din partea reprezentanților *Episcopatului* bisericii ortodoxe române, — cu adevărat conștient de misiunea, de drepturile și datoriile sale, — când dela tribuna parlamentului și-a manifestat «voința fermă de-a vedea înfăptuită dreptatea și salvagardată suveranitatea națională internă a statului român».

Importanța declarației date de Episcopat era cu mult mai covârșitoare, decât ca să poată fi într-o câțiva slăbită de jalnicul ripost al celui ce se lapadă de rodul său propriu, asupra căruia s'au înstăpânit alții.

Clerul și poporul bisericii ortodoxe nu poate decât să aprezieze cu entuziasm și fiască dragoste cuvântul de înalt patriotism al chiriarhilor hotărâți «de a încerca prin mijloace de persuasiune, desprinse din paginile Sfintei Evanghelii și încredințate purtătorilor testamentului Mântuitorului Isus Hristos, de a repune biserica ortodoxă română în plinitudinea drepturilor sale pentru îndeplinirea misiunii istorice ce i s'a încredințat».

Așa să le ajute Dumnezeu!

Nae locutus...

A trebuit o săptămână încheiată pentruca adâncimea filosofică a dlui Nae Ionescu să zămislească un articol despre «Cuvântarea P. S. Neculai». Larg, cum este d-sa în aprecieri... se arată mulțumit de acest discurs, care a fost «frumos». Dar atât. I-a lipsit însă — tot după D-sa — temeiul documentar, «argumentarea strânsă (oh, obsesia profesională!) pentru teza noastră». (A cui — «a noastră» — dle Nae? A nunțiatului?).

Aprecierea dlui N. Ionescu e unică în toată România mare. Ce-

are a face! Se simte așa de bine în această splendidă și filosofică isolare. Zice doar Ibsen: «Cel mai tare este acela, care stă singur». Dl N. Ionescu stă singur, prin urmare d-sa este cel mai... ridicol. Quod erat demonstrandum.

A, nu! Am greșit. Nu este singur; e în tovărășia dlui ministru al cultelor, care la început apăra cu entuziasm «necesitatea articolului 45, menit să... etc.» pentruca în cele din urmă să treacă — cu același *brío* — prin Senat, suprimarea lui.

Dl N. Ionescu se documentează prin dl Lăpădatu, iar acesta din urmă prin dl Nae. După cum vedeți, un procedeu cât se poate de filosofic...

Dl N. Ionescu își susține și pe mai departe constatarea că Biserica unită este o realitate «hibridă» și «inutilă» și laudă strădaniile «P. Sfântului Neculai» de a readuce pe uniți la ortodoxie. Nu-i admite însă «metodele», de aceea îl roagă să-i lase în pace pe

uniți — «ca să nu se piardă sămânța creștinilor în țara românească». (Nu vă indignați, dlor! Nu este nici cea dintâi contradicție filosofică a dlui N. Ionescu, nici cea din urmă insultă adusă Bisericii ortodoxe de «unicul apologet competent» al ei!).

D-sa admite — tot printr-o excesivă concesie — că «Prea Sfântul Neculai e un om luminat și de talent. Dar pe teologul bisericii noastre îl așteptăm încă». A, nu! Dl profesor vrea să ne înșele, dintr-o modestie exagerată (tot boală filosofică!). Noi nu mai așteptăm nimic. Teologul Bisericii «noastre» există, în docta persoană a dlui N. Ionescu, care de-atâta vreme ne tot făgăduiește c'o să ne spună odată «ce-i aia, ortodoxie!»

Sântem convinși că grandioasă operă este gata. Dacă n'a dat-o publicității până acum, este numai fiindcă n'a obținut încă dela nunțiatul clauzula: «imprimatur».

La ziua aviației

Comitetul central de conducere, al **Asociației române pentru propaganda aviației**, a hotărât să organizeze **ziua aviației** în scop:

1. De-a intensifica propaganda, și
2. De-a se aduna cât mai multe fonduri necesare întăririi forțelor aeriene române.

Ziua serbării, de sufletească înălțare și deplină solidaritate cetățenească întru promovarea intereselor mari ale neamului, s'a fixat pentru **8 April 1928**, care va fi pentru noi prilej de reculegere și de pioasă aducere aminte de ceice s'au jertfit în serviciul aviației române, împlinindu-și datoria către neam și țară.

În ziua de 8 April glasurile preoțimii și ale păstorilor săi vor înălța cucernice rugăciuni întru pomenirea aviatorilor noștri viteji morți pentru patrie. Cu recunoștință vor fi amintite numele unui Aurel Vlaicu și a tuturor celorlalți aviatori răposați

în Domnul, sub steagul datoriei. În predici, scurte și cuprinzătoare, se vor explica și lămurii credincioșilor serviciile neasămănat de mari aduse de o puternică *armată a aerului*, chemată să apere, d'asupra țării, peste sate și orașe, pacea și liniștea lor, în primejdia ce ne așteaptă într-un război viitor, când aparate sburătoare dușmane ar încerca să samene din înălțime ruină și prăpăd în mijlocul nostru.

Ziua de 8 April să fie zi de jertfă pentru întărirea *flotei aeriene* române, menite să apere hotarele patriei și să lupte cu aeroplanele vrăjmașe, care s'ar năpusti nu numai asupra luptătorilor de pe front, ci și asupra bătrânilor, femeilor și copiilor rămași la vatră.

Jertfe uriașe, în scop de-a creia și întări armata văzduhului, se fac în toate țările, care spun mereu, că *în aer* se va hotărâ, în viitor, soarta popoarelor.

La apus ungerii, îngâmfații vrăjmași ai neamului românesc

ear la răsărit sovietele șirete ru-sești, se pregătesc cu toată pu-terea să-și construească o nume-roasă flotă aeriană, alcătuită din avioane de tipul cel mai desă-vârșit. Nu este oraș de seamă în Rusia, ude să nu se înființeze câte o societate de aviație, în care membrii se înscriu cu sutele și miile. Nu mai puțin germanii, din numeroase orașe, sub titlul că fac aviație *comercială* (ușor modificată, la nevoie, în militară), contribuie cu mari subvenții la aviația statului.

N'avem puterea materială a statelor mari și bogate; dar, dra-gostea de moșie ne va înarma cu puterea sufletească de-a aduce sacrificii, pentru ca să avem aero-planele noastre, necesare nu nu-mai în timp de război, ci și în timp de pace, ducând peste gra-nițe, ca și celelalte țări, care ne sânt prietene și aliate, călători și transporturi, împreună cu vestea bună a nației noastre, iubitoare de pace și progres pe toate terenele.

De aceea, în ziua de 8 April, toate instituțiile culturale și edu-cative din România întregită își vor oferi obolul pentru aviație, și vor organiza festivaluri, con-ferențe, expoziții, șezători și alte manifestații potrivite, al căror produs să se verse în întregime la fondul aviației.

Dacă iubim pacea, trebuie să ne pregătim de vreme pentru zile grele ce pot să vie pentru noi, sau pentru fiii noștri.

Dați, cu toții, buni cetățeni ai țării, daruri mari și mici, pen-tru aviație, căci împliniți o no-bilă și sfântă datorie către patrie!

Ecouri de presă

Din numeroasele ecouri la ma-rele discurs al I. P. S. Sale Mitropo-litului nostru *Nicolae* la Senat, redăm mai jos cuvintele scrise de dl Po-pescu Tudor în ziarul *Națiunea* Do-minantă din 1 April a. c.:

Marți, în 27 Martie a. c. la ora 3-15, a urcat la tribuna Senatului, pen-tru a vorbi la discuția generală a legii regimului general al cultelor, I. P. S. Dr. Nicolae Bălan, mitropolitul nostru ortodox al Ardealului.

Trebuie să mărturisesc că în tim-pul acestor lungi desbateri, interesul pentru lege, pe care vorbitorii l-au trezit prea puțin în opinia publică, s'a transformat într'un fel de interes spor-tiv pentru oratoria vorbitorilor. Cei prezenți în Senat pot să mărturisească. Când a vorbit elegantul episcop unit dela Gherla Iuliu Hossu, 3 ore în șir, în Senat și în opinia publică, s'a zis: *«i-a bătut pe ortodocși!»*.

Semn trist acest fel de interes; el denotă la societatea noastră o ab-sență totală de simțire religioasă. Adaog că deși se vorbea despre le-gea cultelor, adică despre legea care organiza dreptul natural de închinare, cum l-a numit P. S. Vartolomeu cu adevărata lui numire, aproape toți oratorii au făcut istoria trecutului, aproape nimeni nu s'a ocupat de vii-torul care va veni prin această lege.

De aceea, suirea la tribuna Se-natului a I. P. S. Nicolae era așteptată

și a provocat chiar dela început o emoție adevărată. I. P. S. Sa este cu-noscut ca cel mai bun orator al Ar-dealului și ca un preot și arhieru adevărat păstor de turmă. Cuvântul său a răsunat de multe ori în Senat, dar plin de nobila pasiune religioasă care l-a înălțat până la culmile orato-riei clasice, nu l-a văzut și nu l-a auzit nimeni până în această zi memorabilă.

Patru ore și un sfert a vorbit fără un moment de oprire, întrerupt de episcopii uniți și de dl senator ungur Elemér Gyárfás, din dreapta, de dl Vintilă Brătianu primul ministru al țării, și de ministrul de culte din stânga, a făcut față tuturor cu o știință și o prezență de spirit uimitoare. Rând pe rând, blând și sever, uneori glu-met, de cele mai multe ori grav, a înfățișat cu *dovezi* lungă și nespus de dureroasă tragedie a neamului nostru ortodox în Ardeal, mai ales dela unire și toate persecuțiile ce am pățimit dela acești frați. Când a citit scri-so-rile și actele de protest ale românilor ortodocși de atunci, n'a fost ochi care să nu lăcrimeze, n'a fost suflet să nu se indigneze. Când a declarat scurt că respinge concordatul, atitudinea Sa a fost așa de categorică, că ne-am simțit îmbărbătați.

Nu știu ce soartă va avea toată această uriașă muncă a I. P. S. Sale ca și a tuturor mitropoliților și epi-scopilor noștri, dar să afle toți orto-docșii, preoți și laici, că I. P. S. Mitro-polit Nicolae al Ardealului a fost ad-mirabil.

Primul ministru, miniștrii pre-zenți, și tot Senatul l-au ovationat îndelung.

A doua zi, toată presa striga această magnifică biruință:

Bătuserăm pe «uniți!».

Programul serviciului divin în

Săptămâna cea mare

Duminică, ora 8½: Utrenia și Liturgia; ora 4 Vecernia și Pavecer-nița, ora 6½ Denie.

Luni, ora 8: Ceasurile și Liturgia înainte sfînțită; ora 4 Pavecernița, ora 6½ Denie.

Marți, ora 8: Ceasurile și Lit. înainte sfînțită; ora 4 Pavecernița, ora 6½ Denie.

Miercuri, ora 8, Ceasurile și Lit. înainte sfînțită; ora 4, Pavecernița ora 6½ Denie.

Joi, ora 8: Sf. Maslu, Vecernie cu Lit. Sf. Vasile și Sfînțirea Paștilor; ora 6½ Denie.

Vineri, ora 8: Ceasurile Dom-nești; ora 4, Vecernia cu luarea Mân-tuitorului de pe cruce ora 6½, Utrenie cu prohodul Domnului Hrisios.

Sâmbătă, ora 8: Vecernia Pa-știlor cu Lit. Sf. Vasile.

Duminică, ora 4: Invierea; ora 9 Sf. Liturgia; ora 4, Vecernia.

Numiri. Ven. Consiliu al Arhi-episcopiei de Alba-Iulia și Sibiu, în ședința plenară din 2 April a. c., ținută sub presiul I. P. S. Sale Mitro-politului nostru *Nicolae*, a numit de protopop al tractului protopresbiterial al Târnavei pe actualul administrator, părintele Gheorghe Oprean, iar al tractului Agnita pe părintele Emil Pă-cală, paroh în Dealul-frumos.

Circulară

Discul Invierii Domnului pen-tru Internatul arhidiecezan

În baza concluzului Venera-tului sinod arhidiecezan, pentru orfanii de preoți, prin aceasta dispunem ca la sărbătorile Invierii Domnului din acest an să se poarte în toate bisericile din arhi-episcopia noastră un disc în fa-vorul acestui internat.

Sumele incasate în singura-ticele parohii se vor administra oficiilor protopresbiterale, de unde se vor trimite apoi până la 15 Mai a. c. Consiliului arhiepisco-pesc, pe lângă raport însoțit de o consemnare după comunele bi-sericești.

Din ședința Consiliului arhi-episcopesc ca senat epitropesc ținută la 31 Martie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Chemare

cătră toți bunii români din toate colțurile țării

În ziua *Aviației Neamului*, 8 April, în Dumineca Floriilor, se va ceti în toată țara *Chemarea*, din care publicăm următoarele:

Sborul cu aeroplanul a fost la început un vis frumos: răsfățat dealungul veacurilor de toți în-înțașii noștri, ca una din isbânzile cele mai de seamă ale omenirii.

Care din noi și-ar fi închi-puit că pasărea cuminte, făcută din lemn și pânză, născocită cu atâta trudă, poate să împrăștie atâtea grozăvii, atâtea moarte între oamenii făcuți toți la un fel, adică după chipul și înfățișarea Dom-nului!

Dacă ar fi să amintim cele petrecute la noi, apoi numai Bu-cureștii au primit de sus câteva sute de boambe ce s'au sfărâmat în mii de schije ucigătoare de lume nevinovată.

Doar într-o zi s'au cules depe capitalei țării noastre, sute de trupuri neînsuflețite, sfârțicate de bombele vrășmașe. Mare desnă-dejde a zvârlit această ispravă uc-gașă a dușmanilor noștri în inima populației românești.

Oștirea și-a dat seama, că pieptul soldaților nu a fost îndea-juns ca să scutească viața celor dinăuntrul țării.

E adevărat că nici tranșeea, nici sârma ghimpată, nici tunul cel năpraznic nu pot opri puzderia de aeroplan vrășmaș care vor putea oricând trece, nestingherite, pe dea-supra pământului, oricât de bine înarmat ar fi acesta. Căci împo-triva mașinăriilor dușmane, tot cu mașinăria poți răzbi, iar împotriva aeroplanului tot cu aeroplanul poți birui...

Oricât de puțin veți da, obo-lul vostru e binevenit și folosit. Fiindcă, fie chiar și 20 lei pe an, ei tot folosesc. Cu acești 20 lei, dați de fiecare din noi, se cumpără

șurubul sau sârma care ține bine legată aripa unui aeroplan româ-nesc, sortit să apere libertatea țării noastre și să ocrotească viața no-astră și a familiilor noastre...

GOLGOTA

Nu departe de oraș se ridică Dealul Căpățânii unde se execută cei fărădelege. Stânci de peatră răzlețe se văd în depărtare, ear la poalele lor se înșiruesc petrite de morminte, albe ca zăpada.

Cerul albastru. Soarele, cu ra-zele-i aurii, îmbracă pământul în lu-mină, natura e plină de mireasmă... Încă în ceasurile dinainte de ameazi oamenii se ridică spre Dealul Căpă-țânii, strigând să fie osândit Cel ce li-a arătat lumina.

— Acum vom vedea, dacă Na-zarineanul e adevărat Fiul lui Dum-nezeu! — zice un rabin, în urma că-ruia venea mulțimea.

— Oare face-va minunea? — întreabă un saducheu.

— Atunci, cu atât mai mult se adevărește că lucrează cu deavolul; dar, de se va da jos de pe cruce, voi crede în El! — zice rabinul.

— Uitați-vă, au plecat de la poarta cetății. Câtă lume îl urmează! — zice saducheu.

De pe Deal se uită toți înapoi și văd mulțime ne mai văzută miș-cându-se spre Golgota; eată și sol-dații romani, cu scilpitoare coifuri și sulite. Sgomotul se auzea până sus în vârful Dealului Căpățânii.

— Acum s'au oprit! Oare ce vor?... doar nu-l vor răstigni acolo? — zice unul dintre ei.

— A căzut cu crucea, Nazari-neanul!... Nu o mai poate duce... El care voia să dărâme biserica lui Dumnezeu! — zice rabinul.

— Vin, vin! Au să-l aducă aici.

— E bine că am ieșit înainte, vedem totul cum se petrece, zice saducheu.

— Dar unde au să-i pună crucea?

— Uite, aici sapă locul, și încă la alte două cruci.

— Să mergem înainte, ca să putem vedea mai bine — zice rabinul plecând, urmat de ceilalți.

Mulțimea s'a apropiat de Deal, dar nu a încetat a batjocori pe Cel-ce-și ducea crucea.

Soldații romani așteptau semnul sutașului ca să lovească în Isus, când va cădea... Ajung sub deal, unde earăși căzû cel osândit la moarte. Atunci izbî biciul pe trupul cel mai sfânt...

L-au bătut, L-au palmuit, și ni-meni nu l-a întins mână de ajutor.

S'apropie de cel mai înalt loc, aducându-și Crucea. Se uită împrejur cu ochii în sânge și vede fețe crimi-nale jidovești. Soldații nici nu în-deamnă, nici nu opresc, stau pasivi privind începutul celor mai groaznice torturi. Se smulg și spintecă hainele de pe El, corpul însângerat e pus pe cruce în sunetul ciocanelor.

Un țipăt sfâșietor spintecă văz-duhul...

— Nimica! Maica Lui a căzut, — grăește unul din apropiere.

— De ce a venit aici!? — strigă rabinul.

— Sărmana! Is'a rupt inima, — zice femeia Samarineancă.

Pe coasta stâncii din apropiere stăteau arhierii jidovi înconjurați de fariseii, privind opera mânilor lor...

Cu greu ridicară crucea, tăntuit fiind pe ea Hristos, în fața miilor de oameni. Un murmur străbătu mul-țimea, și apoi cu glas tare au vorbit fariseii:

— Dă-te jos de pe cruce!... Acum să ne arăți de ești fiul lui Dumnezeu! — Pe alții ai mântuit, mântuește-te și pe tine, și vom crede!

Hristos, în chinuri, privea la făptura mâinilor Lui, cu fața blândă, împăcată, că și-a împlinit misiunea, — ear sub cruce s'au tras sorți pentru cămașa Lui... Pr. Ion Garcea.

INFORMAȚIUNI

Pentru aviație. Comitetul de conducere al Asociației române, pentru propaganda aviației, comunică urmări privitoare la ziua aviației, și anume: Propaganda în folosul aviației naționale se face în mod permanent în tot cursul anului. Dacă s'a hotărât să se sărbătorească într-o anumită zi a anului, «Ziua Aviației», s'a avut în vedere necesitatea ca pe tot cuprinsul României, nația întreagă să-și concentreze în una și aceeași clipă de solidaritate simțimentele către forțele aeriene române. Ziua de Aviație dă prilejul tuturor bunilor români ca prin vorbă și fapte să vină în sprijinul aviației naționale. Ziua aviației dă prilej tuturor instituțiilor, băncilor, societăților, diverselor întreprinderi, de a-și da obolul prețios pentru propășirea forțelor aeriene române. La fiecare capitală de județ funcționează o filială a Asociației, care cu concursul oficialităților și al oamenilor de bine, organizează programul de participare la sărbătoriri.

† **Sevastia C. Davidescu**, venerată matroană, fiică a fostului red. Iacob Murășanu al Gazetei Transilvaniei, a înțat din viață, la București, Sâmbătă dimineața, după lungi suferințe. Defuncta matroană colaborase, cu zel înflăcărat, la înflorirea multor așezăminte românești de caritate și culturale din Brașov, precum și la susținerea ziarului condus de părintele și fratele ei. Odihnească în pace!

Penzie lunară de zece mii de lei s'a acordat, prin lege, văduvei luptătorului politic Aurel C. Popovici, și de cinci mii de lei mamei regretatului aviator Aurel Vlaicu din comuna Bințiți (astăzi «Aurel Vlaicu»).

Reducerea dobânzilor. Banca «Albina», împreună cu alte 12 bănci din Sibiu, anunță deponenților, că sânt nevoite să facă o nouă reducere generală a dobânzilor la depuneri spre fructificare pe livrete și în cont curent. Cu începere de la 1 April 1928, se vor plăti pentru depuneri blocate, noi, maximum 10% dobânzi pe an, și pentru toate celelalte depuneri noi 8% pe an. Etalonul de dobânzi al depunerilor neblocate, de prezent în ființă, se va adapta etalonului de mai sus. Dobânda convenită la depunerile vechi, blocate de mai înainte, rămâne neschimbată și în vigoare, până la expirarea termenului de blocare.

ȘTIRI LOCALE

Administrația Financiară Sibiu aduce la cunoștința generală, pentru ultima oară, că toți contribuabilii sânt îndatorați să se prezinte la percepțiile respective unde s'au plătească impozitele exigibile, prezentând chitanța cu care au făcut ultima plată. Agenților de urmărire, când se prezintă la domiciliul contribuabililor pentru executare, li se arată chitanța de plată, — însă nici de cum nu li se pot încredința lor sumele, mai ales că au ordin să nu primească.

Poșta redacției

Dlul I. T. în Tg. M. Descrierea, în culori negre, a luptelor și stărilor din țara noastră, să o lăsam în grija dușmanilor ei. Alt fel trebuie să se pună la punct un lucru. Articole nepublicate nu se înapoiază, — stă tipărit în fruntea foii.

Din G. Papini

Misterul lui Iuda

Numai două persoane în lume au știut secretul lui Iuda: Isus și trădătorul.

Sasezeci de generații de creștini s'au gândit asupra acestui mister; însă omul din Ishkarioth, cu toate că și-a făcut pe pământ o mulțime de discipoli, rămâne cu îndârjire nedescifrat. Este unicul mister omenesc ce se găsește în Evanghelie. Înțelegem fără greutate spiritul drăcesc al Iroziilor, ura pizmașă a fariseilor, furia răsbunătoare a lui Ana și Caiafa, lașă moliciune a lui Pilat. Dar nu înțelegem, cu egală dumerire, mârșăvia lui Iuda. Cei patru istorici ne vorbesc prea puțin despre el și despre motivele care îl determinară să-și vândă Regele.

«Satana — zic ei — intră în el». Dar aceste cuvinte nu sânt decât definiția crimei sale. Deci, răul puse stăpânire pe inima sa pe negândite. Înainte de această zi, poate înainte de cina din Vitania, Iuda nu era în mâinile protivnicului. Dar, pentru ce s'a aruncat, fără veste, în brațele lui? Pentru ce Satana intră tocmai în el, și nu în unul din ceilalți?

Treizeci de dinari sânt o sumă mult prea mică pentru a face pe un om, pe care tovarășii lui ni-l descriu ca lacom, să săvârșească cea mai scârboasă viclenie din câte amintește istoria.

Semnul cel mai grozav, în favoarea trădării, este funcția pe care și-o rezervase Iuda între cei doisprezece. Printre ei era un vechi vameș, Matei, căruia i se cuvinea păzirea puștinului argint ce trebuia să fie împărțit celor din comunitate. În locul lui Matei noi găsim, ca depozitar al ofrandelor, pe omul din Kerioth. Argintul este perfid și plin de pericole. Simpla administrare a banilor, chiar și al altuia, otrăvește. Nu e de mirare că Ioan prezintă pe Iuda ca pe un înșelător: «fur era, și pungă avea, și ce se puneă într'însa purta».

Și cu toate acestea, nu putem înlătura gândul că un om lacom de bani nu ar fi rămas atâta timp în o societate atât de săracă. Dacă el ar fi voit să trăiască din hoții, și-ar fi ales un post mai prielnic decât acela pe care-l primise. Și dacă ar fi avut trebuință de acești mizerabili treizeci de dinari, oare nu i-ar fi putut câștiga în altă formă, fugând mai bine cu punga decât să propună preoților cumpărarea lui Isus?

Aceste reflexii ale senzului comun în jurul unei crime așa de extraordinare au condus ușor pe unii oameni, începând din cele dintâi timpuri ale creștinismului, la căutarea altor motive ale infamei târguiei. O sectă deeretici, Cainiții, își închipuiau că Iuda, știind că Isus trebuia ca, prin voia Sa proprie și a Tatălui, să meargă la moarte prin trădare — pentru că să nu lipsească nimic din tortura marelui ispășiri — primi cu durere eternă infamie, pentru că totuși să se împlinească. Instrument necesar și voluntar al Mântuirii, Iuda fu, după ei, un erou și un martir, demn de a fi venerat, nu disprețuit.

Altă părere ar fi că Iuda Iscarioteanul, care își iubea poporul și spera în liberarea acestuia, se unise cu Isus în speranță că era Mesia, așa cum și-L imagina atunci poporul de jos: Regele recuceririi și al restaurării lui Israel. Când puțin câte puțin, bagă de seamă, din cuvântările Domnului, că dăduse peste un Mesia de alt soi, îl predă dușmanilor pentru a și potoli arsura desiluziei.

Dar această fantazie căreia textele, canonice sau apocrife, nu-i dau

nici un sprijin, nu va putea înlătura — vânzarea lui Hristos: el ar fi putut părăsi pe cei doisprezece și ar fi găsit ușor alți tovarăși mai pe plac.

Alții au zis că adevăratul motiv trebuie căutat în pierderea credinței. Iuda crezuse cu tărie în Isus, și acum nu mai putea crede. Cuvântările despre sfârșitul apropiat, întârzierea manifestării victorioase, sfârșirea prin a-l face să și piardă încrederea în acela pe care-L urmărea până atunci. Poatecă, pătrunzând printre popor, auzise murmurându-se ceva despre intențiunile preoților, și el credea că sinedriul nu se va mulțumi numai cu o victimă, ci va condamna pe toți aceia cari urmăseră de mult timp pe Hristos. Învinș de frică trecu la adversari cugetând că prin trădare și-a salvat viața. Necredincioșia și lașitatea ar fi fost deci mobilele rușinoase ale mișeliei sale.

Un englez nascocî o paradoxală apologie a trădătorului. Iuda credea în Isus: credea chiar mult. El era convins că Isus este cu adevărat Hristos, și de aceea crezu că, predându-L tribunalului, îl va face în modul acesta să se grăbească a-și arăta în sfârșit legitimitatea misiunii sale mesianice. El nu putea crede că Isus va muri, atât era de mare credința lui. Și chiar dacă trebuia să moară, știa cu siguranță că El va învia îndată, pentru a reapărea de-a dreapta Tatălui ca rege al lui Israel și al lumii.

Pentru a grăbi ziua cea mare, când discipolii vor primi recompensa credincioșilor, Iuda voi să-i forțeze mâna și să-i ofere ocaziunea de a-și arăta calitatea de adevărat Fiul lui Dumnezeu. Actul lui Iuda nu fu o trădare, ci o eroare datorită înțelegerii greșite a învățământului Domnului. El nu se făcu trădător din răzbunare, lăcomie, sau frică, ci din stupiditate.

Alții, din contră, caută motivul trădării în răzbunare. Nu s'a putut face trădare fără ură. Pentru ce ar fi urât Iuda pe Isus? El se gândea la cina din casa lui Simon și la mirul Mariei. Reproșul lui Isus trebuie că amărâse pe discipol, muștrat de multe ori, fără îndoială, pentru sgârcenia sa. La ura produsă de dojană se adaogă, în sufletele vulgare, invidia, totdeauna puternică. Și îndată ce i se păru posibilă vânzarea fără pericol, el merse la palatul lui Caiafa.

Dar oare se gândea el într-adevăr că denunțarea va conduce pe Isus la moarte? Oare nu se gândea, că, cel mult Isus va fi biciuit și va fi oprit de a mai vorbi poporului? Partea din urmă, a istoriei sale, ne face să credem că condamnarea lui Isus îl îngrozî ca o consecvență teribilă și nemai auzită a sărutării sale. Matei povestește desparerea sa astfel, încât ne face să bănuim că el simțea cu adevărat grozăvenia urmărilor greșelii sale. Banii pe cari li puse în punga, îl ardeau, și când preoții li refuzară, el li aruncă în templu. Chiar după restituire el nu mai avu pace și se spânzura pentru a muri în aceeași zi cu victima sa. Luca, în «Faptele apostolilor», povestește altcum sfârșitul lui Iuda, dar tradiția creștină preferă istorisirea remușcărilor și a suicidiului.

În zadar caută nesatisfacții să descurce firul în jurul misticismului lui Iuda.

Dar n'am invocat încă mărturia Aceluia care știa adevăratul secret mai bine decât toți, și mai bine chiar decât Iuda. Singur Isus, care pătrundea până în adânc sufletul lui Iuda ca pe toate sufletele și care știa de mai înainte ceea ce trebuia să facă Iuda, ar putea spune cuvântul cel din urmă.

Isus alese pe Iuda pentru ca împreună cu ceilalți unsprezece apostoli

să fie un purtător al fericitei Evanghelii. L-ar fi ales El, l-ar suferit cu El, lângă El, la masa Sa, dacă l-ar fi crezut un răufăcător incurabil? I-ar fi încredințat El aceea ce li era mai scump, aceea ce avea în lume mai prețios: predicarea împărăției?

Până în cele din urmă zile, până în cea din urmă seară, Isus se purta cu Iuda tot așa cum se purta cu ceilalți. Iuda deasemenea a primit trupul și sângele Mântuitorului sub forma pâinii și a vinului. Picioarele lui Iuda — acele picioare cari l-au purtat la Caiafa — sânt spălate și șterse și ele de aceleași mâni care vor fi pironite prin complicitatea lui Iuda, în ziua următoare. Și când sosește Iuda printre licăririle de săbii și în roșafa felinarelilor, sub umbrele întunecoase ale olivilor și sărută această față încă scaldată de o sudoare de sânge, Isus nu l-a respins, ci i a zis: «Prietene, pentru ce ai venit?».

Prietene! E ultima oară când Isus îi vorbește lui Iuda și chiar și în acest moment El nu-i dă decât numele său familiar, numele din ziua dintâi. Pentru El Iuda nu este omul întunecului, care vine în ascuns să-L predea mizerabililor sbiri, ci prietenul, acela care cu câteva ceasuri înainte se așeza lângă El, în jurul mielului și a ierburilor amare, acela care cu câteva ceasuri înainte la umbra unui zid, sau unui frunziș, asculta, printre ceilalți, ca discipol, ca prieten, ca frate, frumoasele cuvinte ale Făgăduinții.

La Cina cea de taină Isus a zis: «Vai omului celuiui, prin care Fiul Omului se vinde! Mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela». Dar acum când trădătorul este înaintea Lui, când trădarea s'a făcut, acum când la perfidia trădării Iuda adaugă ocara sărutării, Acela care a poruncit iubirea față de dușmani, regăsește dulcele, obișnuitul, divinul cuvânt: «Prietene, pentru ce ai venit?»

Mărturia Trădatului, în loc să ridice vălul înfricoșatului secret, face să crească și mai mult nesiguranța noastră. El știe că Iuda este hot, și cu toate acestea îi încredințează punga. El știe că Iuda este pervers, și totuși îi încredințează o comoară de adevăr mai prețios decât tot argintul lumii. El știe că Iuda trebuie să-L trădeze, și totuși îl face să participe și el la divinitatea Sa oferindu-i pâinea și vinul; El vede că Iuda conduce pe acela cari vin să-L aresteze, și totuși îi dă, încă odată, numele sfânt de prieten.

«Mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela». Aceste cuvinte pot fi, mai mult decât o condamnare, expresia unui sentiment de milă la gândul unui destin fatal.

Dacă Iuda ură pe Isus, noi nu vedem că Isus să fi avut cândva groază față de Iuda. Isus știe că târgul infam al lui Iuda este necesar, după cum necesare vor fi și slăbiciunea lui Pilat, turbarea lui Caiafa, scuipările soldaților, lemnul și cuiele crucii. El știe că Iuda trebuia să facă ceea ce face, și nu-l afurisește, după cum nu afurisește nici pe poporul care îi dorește moartea, nici pe acela care-L înțepenește pe cruce. O singură rugăciune îi vine pe buze pentru prescurtarea îngrozitoare a agoniei: «Fă repede ceea ce socotești să faci».

Misterul lui Iuda este legat, cu un dublu nod, de misterul mântuirii, și va rămâne, pentru noi plâpânzii, totdeauna un mister... C. Dragoș.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. «La cine ne vom duce?» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «La luptă dreaptă!» de Nicolae Colan, profesor.

„LUCEAFĂRUL“, cassă de economii, societate pe acții în Poplaca

Convocare

Domnii acționari ai casei de economii „LUCEAFĂRUL“, societate pe acții în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a XIV-a adunare generală ordinară,

pe *Duminică* *Tomii* 22 *Aprilie* 1928, la ora 2 p. m., la casa institutului în Poplaca, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
2. Aprobarea bilanțului pe 1927 și darea absolutului direcțiunii și Comitetului de supraveghiere.
3. Distribuția profitului curat.
4. Eventuale propuneri.

NOTĂ. Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poțiti a-și depune înainte de adunare acțiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la casa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 1 Aprilie 1928.

(48) 1—1

Direcțiunea.

Activa

Cassa	1,175.—
Escont	269,153.—
Obligațiuni	365,860.—
Efecte	35,964.—
Depuneri proprii	800.—
Mobilier	25.—
	672,977.—

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1927

Pasiva

Capital	10,000.—
Fond de rezervă	41,950.—
Fond cultural	2,589.—
Depuneri spre fructificare	550,008.—
Dividende neridicate	3,549.—
Interese anticipate	28,141.—
Profit curat	36,740.—
	672,977.—

Debit

Interese după depuneri	49,086.—
Salare	3,000.—
Spese	3,827.—
Impozite	7,153.—
Profit curat	36,740.—
	99,806.—

Contul Profit și Pierdere

Credit

Interese	61,096.—
Provizțiuni	38,710.—
	99,806.—

Poplaca, la 31 Decemvrie 1927.

DIRECȚIUNEA:

Georgiu Modran m. p., președinte.
Oprișu Avram m. p.

Ioan Neagu m. p.
Petru Avram m. p.

Oprea Olariu m. p.
Maniu Surdu m. p.

Dr. I. Bucur m. p.

Subsemnatul comitet de suprav. examinând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanță cu registrele societății.
Poplaca, la 1 Aprilie 1928.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Toma Modran m. p.
Radu Neagu m. p.

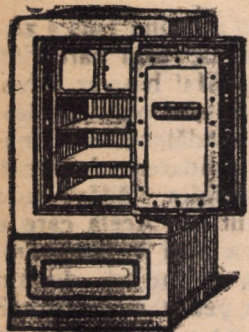
Ioan Vlad m. p.

Ioan Surdu m. p.

Oprea Surdu m. p.
Ioan Olariu m. p.

GUSTAV MOESS

Sibiu, strada Tribunei Nr. 3

Prima fabrică
română pentru
casse de bani

(38) 3—4

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Croitoria de domni

DUMITRU DUȘLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbătești** solide cât și după ultima modă

Praxă îndelungată în confecționarea de **Reverenzi**

:: cari se execută după sistemele cel mai nou ::

Serviciu prompt! Prețuri moderate!

A apărut

în a doua ediție revăzut și completat

Tipicul bisericei ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela **Librăria Arhidiecezană din Sibiu.** — Prețul Lei 100, plus spese postale Lei 15.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de **E. HO-DOȘ.** Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: **Librăria Arhidiecezană, în Sibiu.** Prețul 60 lei și porto.

A apărut

în „Biblioteca bunului păstor” Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român „Andrei Șaguna” din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Nou!

A APĂRUT:

Nou!

„Mie a vietui este Hristos!” ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de postă 10 lei

Teologie și Sacerdotiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de postă Lei 10

Se pot comanda dela **Librăria Arhidiecezană din Sibiu.**

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400—

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești:**

Potire

Disc

Steluțe

Cădelnițe

Candele

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericești sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri favorabile.